

Slavní jsou bohové, ale mocný je Perun

Elena Zotova

Bůh deště, hromu a blesku a současně také patron válečníků - Perun je nejsilnějším slovanským bohem, který po dlouhou dobu držel naše předky ve strachu. Perun každoročně slaví svůj svátek dne 20. července.

Letos se mi podařilo zúčastnit se oslavy hromovládneho boha Peruna na hoře Volhovisko v Malých Karpatech na Slovensku. Oslavy pořádalo rodnověrské sdružení Rodní víra z Čech společně s Dažbogovými vnuky a sdružením Prameň Biele Karpaty ze Slovenska. Cesta na horu Volhovisko s batohem na zádech nebyla pro mě, jako městskou holku, vůbec snadná, obzvláště v dešti. Orientační smysl mám totiž jen, abych se neztratila mezi obchody. Dokud jsme šli po klasické cestě, zvládala jsem vše v pohodě, ale když nás cesta zavedla mezi stromy, cítila jsem se ztracená. Zuby nehty jsem se držela těch, kteří šli přede mnou. Jak déšť zesiloval, zrychloval se i krok naší chůze. Za nějakou dobu déšť ustal a my jsme mohli strávit příjemný večer u ohně. Přijeli jsme o něco dříve, abychom stačili všechno k obřadu připravit. Doufali jsme zároveň, že Perun na nás nebude posílat déšť.

Před dávnými a dávnými časy uctívali lidé bohy, kterým byly podřízeny všechny přírodní nebo společenské jevy. K uctívání těchto bohů lidem sloužil les, louka nebo háj. Používaly se ovšem i plastiky ze dřeva nebo kamene. Každému bohu lidé přisuzovali neobyčejnou moc v příslušném živlu. Z dochovaných svědectví se však zřídka dozvíme něco více než jen jména slovanských bohů a bohyň. Ale i přes tento omezený počet zdrojů, který svědčí o nejednotnosti užívaných jmen stejných bohů představiteli slovanských národů, můžeme usuzovat, že generace bohů mají svůj hierarchický pořádek. Na nejvyšším místě Panteonu třímá prabůh, otec ostatních bohů a také pán nebes – Svaroh. Čím jsou ostatní bohové Svarohovi pokrevně bližší, tím jsou považováni za vznešenější. Ke vznešeným bohům patří například již zmiňovaný Perun (hromovládce), dále Dažboh (bůh slunce), Veles (bůh podsvětí a skotu). Protiváhu mužským bohům tvoří i ženské bohyně, z nichž nejvýznamnější je Matka země - Mokoš. Těmto nejvýznamnějším bohům patří určitý den v týdnu a je jim zasvěcen vybraný druh stromu. Zatímco Perunovi je zasvěcen nejsilnější strom v přírodě –

dub a den – čtvrtek, bohu podsvětí a skotu je zasvěcena borovice a den - středa.

Slované nepotřebovali věřit v bohy. Žili s nimi, znali je, viděli je a cítili. Slované dokonce i sami sebe považovali za potomky bohů, a proto k nim vzhlíželi s památnou úctou. Rozšířením křesťanství však většina obětišť a posvátných hájů padla za oběť ohni a meči ve prospěch nové víry.

Vraťme se ale nyní myšlenkami zpět do Karpat. V sobotní podvečer (20. července 2012) jsme se všichni, převlečení do staroslovanských oděvů, přesunuli směrem k tehdejšímu obětišti (tj. háji obehnanému kruhovým příkopem s modlou Peruna uprostřed), kde v posvátném kruhu čekali tři žreci (pozn. - žrec byl staroslovanský kněz, který zastával nejvyšší kněžskou funkci ve staroslovanské společnosti, vykonával obřady). Každý ze žreců měl v průběhu obřadu svoje výsadní postavení. První ze žreců například vzýval božstvo, zatímco druhý tradičním způsobem (křesáním ocílky a pazourku) zapaloval rituální ohně uvnitř kruhu, kam pak byly přineseny oběti a dary Perunovi. A konečně třetí žrec vyprávěl o svatém bílém kameni nesoucím jméno Alatýr, který je považován za střed světa, a také o vítězství hromovládce Peruna nad hadem-drakem. Posléze se obřadu zúčastnili i ostatní uctívající, kteří do té doby stáli okolo obětiště. Mezi uctívajícími koloval okřín (tj. velká dřevěná číše) s medovinou. Každý připíjel na věčnou slávu Perunovi a vzdával čest i ostatním bohům a předkům.

Po obřadu následovala společná hostina u ohně pod širým nebem. Čas utekl velmi rychle - zavzpomínalo se na staré časy, vzpomnělo se na příhody, které se kdysi staly, prodiskutovala se lingvistická problematika slovanských jazyků a zpívalo se. Nedílnou součástí oslav tohoto svátku je rovněž soutěžení v síle. Tento druh zábavy neunikl ani jednomu z přítomných mužů, měli jsme možnost přihlížet soubojům rádoby mušketýrů vybavených meči. Vzhledem k nepřejícímu počasí nebyla účast moc velká. Perunův den jsme tak oslavili v úzkém kruhu. Oslavy měly spíše tichý a rodinný charakter.

Existující kroniky dosvědčují, že v roce 980 provedl ruský kníže Vladimír reformu Panteonu a umístil Peruna do čela ostatních bohů. Kvůli jeho nezkrotnému duchu a za jeho odvahu a statečnost byl Perun vybrán jako nejdůležitější bůh, vůdce ostatních bohů. Po přijetí křesťanství byl Perun ztotožněn se sv. Eliášem. Ale příběh hromovládce, patrona válečníků a knížecí družiny, jakož i ručitele smluv a ochránce lidí, nikdy neskončil. Kolik času již uteklo,

ale i dnes se najdou lidé, kteří když slyší hrom, dívají se se strachem do nebes a kladou si otázku: „Nerozzlobili jsme něčím velikého Peruna“?